

OLIMPIADA DE LIMBĂ ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
Etapa locală, 16 ianuarie 2019
Secțiunea A
Clasa a VIII-a

Varianta 2

Toate subiectele sunt obligatorii.
Timp de lucru: 3 ore.
Nu se acordă puncte din oficiu.
Punctaj maxim: 100 de puncte.

SUBIECTUL I - Lectură și redactare

50 de puncte

Citește cu atenție textele de mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate:

A. Luna plină se ridicase în cumpăna cerului și plutea prin văzduhul albăstrui-gălbui ca o corabie rotundă de aur. O altă lună strâmbă căzuse în mijlocul apei, întinzând până în stufurile malului o punte de argint vechi. Mi s-a părut atunci că văzduhul se umple de ninsoare deasă și mărunță ca pulberea și că această ninsoare, căzând peste apele întinse, le dă strălucirea stranie pe care numai undele înghețate o au.

Pe asemenea nopți, pe jumătate numai luminate, cu milenii în urmă, oamenii câmpurilor dunărene, încălțați cu opinci, strânși în cojoace albe, cu căciuli turtite de oaie trase peste urechi, înarmați cu sulii, cu săbii și cu arcuri, treceau pe gheața albă, tiptil, Dunărea, atacau posturile de pază de pe celălalt mal, măcelăreau ori luau robii soldații largi în urmeri și înzăuzați ai Romei, care le pârjoliseră mai înainte așezările și-i trimiteau, în lanțuri, sus spre plaiuri și munți, să ridice, după meșteșugul lor, cetăți și orașe de piatră.

«Dunăre, Dunăre,
Drum fără pulbere ...»

Câte a văzut Dunărea și câte o să mai vadă!

Cântecul Dunării, noaptea, era altul decât cântecul câmpului. Apele șușoteau lovindu-se de malul lin, strecurându-se printre spăngi subțiri de trestie și printre tulpinile moi și poroase ale papurii, legănând velnițe verzi de lintiță, atingând uneori în treacăt vârfulurile îndoite ale crengilor de sălcii plângătoare. Buhaii băteau parcă niște mari tobe înfundate. Cu capetele cu ochi holbați deasupra apei, broaștele bălților din apropiere, înnebunite de lună, orăcăiau ca o sălbatică hoardă beată de bucuria izbânzii. Pe mii de viori mici își suspinau ultimele triluri privighetorile ascunse în ploi și-n sălcii.

Luna pogora încet spre apus. În curând aveau să se arate, viorii, zorile. Privighetorile vor amuți și vor începe să chiuie, ca niște mici clopote de argint atârinate sus, în văzduh, ciocârliile. Privighetorile cântă frumusețea amurgului, minunile, dar și smoala nopții. Ciocârliile, triumful răsăritului de soare. Se prelingeau pe lângă mine, foșnind prin ierburi și frunze, gușteri verzi, cu botul scurt și ochii bulbucați, șopârle sprintene pe care le știam de culoarea pământului.

S-a subțiat, s-a îngustat puntea de argint de pe ape.

(Zaharia Stancu, *Florile pământului*, fragment din romanul *Descult*)

B. Luați douăzeci și cinci de mușuroaie de cenușă aruncate ici-colo pe vreun maidan periferic, dați câtorva dintre ele proporțiile unor munți răsăriți din mare, și vă veți face atunci o idee justă despre aspectul general al arhipelagului Encantadas, despre insulele fermecate.

E mai degrabă un arhipelag de vulcani stinși, decât un grup de insule, și-ți evocă înfățișarea pe care ar putea s-o capete lumea noastră în urma unui cataclism pedepsitor. Mă îndoiesc că ar putea exista, undeva pe pământ, vreun loc la fel de dezolat ca arhipelagul acesta. (...)

În multe locuri țărnul este încins cu stânci, sau, mai bine zis, cu movile de zgură: îngrămădiri haotice de materie neagră sau verzuie, asemănătoare reziduurilor de pe fundul unui cuptor. Ele formează ici-colo falii și grote întunecoase, în care clocotește neconținut apa spumegândă a mării;

deasupra acesteia spânzură ca un panăș sinistru o ceață sură, adăpostind stolurile cărâitoare ale unor păsări fantomice, ale căror țipete sporesc cumplitul vuiet al apei. Oricât de calmă ar fi stihia din preajmă, aceste valuri și aceste stânci nu cunosc odihna: ele biciuiesc și sunt biciuite, chiar când oceanul pare împăcat cu sine însuși. În zilele noroase și apăsătoare, caracteristice acestei zone marine a Ecuatorului, masivele întunecate și sticloase, dintre care multe răsar deasupra vârtejurilor spumegânde a brizanților periculoși de lângă țârm, înfățișează ochiului o priveliște cu adevărat plutoniană. Numai într-o lume prăbușită se pot găsi asemenea pământuri.(...)

În unele perioade ale anului, întregul arhipelag e dominat de curenți misterioși, care-l străbat pe distanțe mari și care sunt atât de puternici și de năzuroși, încât pot schimba direcția unui vas, chiar când navighează cu patru sau cinci mile pe oră. Diferențele provocate în calculele navigatorilor de acești curenți precum și de vânturile ușoare și variabile, au întreținut îndelungă vreme convingerea că la paralela arhipelagului Encantadas ar exista două grupuri distincte de insule, aflate la o distanță de circa o sută de leghe unul de celălalt. Așa au crezut primii lor oaspeți, pirații, și până pe la 1750 hărțile acestei regiuni a Pacificului erau alcătuite în conformitate cu această stranie iluzie. Aparenta fluctuație și irealitate a poziției insulelor a constituit probabil unul din motivele care i-au determinat pe spanioli să le numească „Encantadas” sau Arhipelagul Fermecat.

(Herman Melville, *Encantadas sau Insulele fermecate*)

A. Înțelegerea textului ficțional - 12 puncte

1. Identifică o figură de stil din textul-suport B și comentează, în 30-40 de cuvinte, semnificația acesteia. **4 puncte**
2. Prezintă, în 50-80 de cuvinte, relația dintre titlul și conținutul textului-suport A. **8 puncte**

B. Scriere despre textul ficțional - 30 de puncte

Redactează o compunere, de 200-250 de cuvinte, în care să evidențiezi mesajul textului literar, *Florile pământului*, de Zaharia Stancu.

În compunere, vei avea în vedere:

- formularea unui punct de vedere despre mesajul textului-suport;
- prezentarea unei semnificații a textului, prin valorificarea a patru secvențe comentate;
- ilustrarea modului de expunere predominant;
- adecvarea conținutului la cerință.

Redactarea răspunsului la punctul B - 8 puncte

Unitatea compoziției – **1p.**; registrul de comunicare, stilul și vocabularul – **2p.**; coerența textului – **1p.**; ortografie – **1p.**; punctuația – **1p.**; așezarea în pagină – **1p.**; respectarea numărului minim de cuvinte/rânduri – **1p.**

SUBIECTUL al II-lea - Practica rațională și funcțională a limbii - 10 puncte:

Redactează un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să-ți exprimi opinia despre rolul călătoriilor în lărgirea orizontului cunoașterii, valorificând idei din cele două texte și experiența ta culturală/de viață.

SUBIECTUL al III-lea - Elemente de construcție a comunicării - 40 de puncte

1. Scrie numărul de sunete din cuvintele: *cerului, vechi, urechi, torceau*. **4 puncte**
2. Propune sinonime potrivite pentru sensul din text al cuvintelor: *pârjoliră*, (din textul A), *cataclism, convingerea, neconținut* (din textul B). **4 puncte**

3. Precizează valoarea morfologică, a cuvântului subliniat din secvența dată, apoi creează un enunț în care să aibă altă valoare morfologică pe care să o precizezi: deasupra acesteia spânzură ca un panăș sinistru o ceață sură. **4 puncte**
4. Stabilește, în două enunțuri, polisemia verbului *a întreține*, apoi precizează cele două sensuri. **4 puncte**
5. Menționează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din fiecare structură: ale căror țipete sporesc cumplitul vuiet al apei. **4 puncte**
6. Explică rolul virgulelor în enunțul: *Așa au crezut primii lor oaspeți, pirații, și până pe la 1750 hărțile acestei regiuni a Pacificului erau alcătuite în conformitate cu această stranie iluzie.* **4 puncte**
7. Transcrie o sintagmă cu un verb copulativ din oricare text dat și formează un enunț în care același verb să aibă altă valoare morfologică, pe care să o menționezi. **4 puncte**
8. Scrie funcția sintactică a cuvintelor subliniate din textele **A** și **B**. **4 puncte**
9. Scrie un enunț în care să existe un predicat nominal cu nume predicativ exprimat prin verb la infinitiv. Realizează expansiunea numelui predicativ. **4 puncte**
10. Construiește o frază alcătuită din trei propoziții în care verbul *a însemna* să fie, în același timp, regent pentru o propoziție subordonată subiectivă și pentru o propoziție subordonată predicativă. **4 puncte**